

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЪИЖЕВНОСТЪ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издатель Любомиръ И. Пенатовиъ.

ТЕЧ. V. Овай листъ излази у Вторникъ и Четвртакъ на по табака, а у Суботу на табаку. Цѣна му е за три мѣс. 5, а за пола годвне 10. цванц. За огласе плаћа се одъ врсте з крајц. за трипутъ. № 51.

ЦРНЫЙ ПРОСІЯКЪ.

(Продужено)

Чинійца и кугла, заковитљне у противположеномъ правцу, окретале су се съ врло якомъ брзиномъ. Кружно обрћућа се кугла упадне у едну преградицу, изъ ове падне опеть у другу, изъ коє опеть изскочи и наипосле у трећей се застави.

„Двадесетъ и три, црвено лю, мало“ рекне банкеръ.

„Добыо си!“ рекне Каралъ упрепашћенъ. „Ты си лудо играо, али съ тимъ болъ. Играй само и далъ.“

Банкеръ баца 36 луидора на Ксавіе-овъ улогъ.

Овай іоштъ никако незнаѣаше како то иде, али изненаднѣй добытакъ доведе га у ревность. Онъ примакне ближе свою столицу, метне оба две руке на асталъ и обузетъ онымъ демономъ, кои непрестано лебди надъ зеленомъ чоіомъ, ода се игри и душомъ и срцемъ.

Кадъ га Каралъ виде тако удубљногъ у игру, извуче се потайно.

Младићъ непримѣти одсутствие свога друга. Онъ е играо са страшю, съ бесниломъ.

Забравляюћи свою невештину, метао е на коцку и найвеће улоге, и скоро увекъ е успѣхъ награђивао нѣгову смелость. После по сата имао е предъ собомъ горилу злата и папирна новца.

Други играчи гледали су га са зависю, и самъ господаръ Муте пратио е нѣгову игру съ особитомъ пазливосю.

Само крупіери као безчувствене машине, продужише свой посао при игри са своіомъ обичномъ равнодушносю.

Ксавіе быо е изгубіо память. Лице му быяше црвено и зажарено. Што е већма нѣгово благо растло, то е све више нѣговъ мозакъ обузманъ бывао грозничавомъ невестицомъ.

„Я меѣемъ све ово — све ово на еданпутъ!“ рекне онъ наипосле, и отури свой добытакъ, кои е лежао предъ нѣмъ.

Было е найманъ тридесетъ ияда франака.

Банкеръ погледи господара Муте - а съ пытанѣмъ, да л ѣе пристати на улогъ.

Господаръ Муте намигне, да пристае.

Банкеръ покрене рулету.

Али у истомъ тренутку викине промукло господаръ Муте гледаюћи на врата. Неки подигну главу, повторе истый упрепашћенъ показуюћий гласъ. Обште электрично дрктанъ протрчи крозь трострукъ редъ играча. Само е Ксавіе іоштъ гледао како се рулета движе. Онъ е гледао у рулету и ништа ніе чуо.

Мы смо већ казали, да бы изванреднѣй догаѣай морао наступити, те ако бы се внимательность играча пореметила, н. п. ако бы таванъ пао, — или ако бы се на пакость полицай-комисаръ появіо.

Еданъ одъ она два случая быяше наступіо: човекъ у црnome капуту съ беломъ шарфомъ стаяше на вратима.

Господинъ Муте угледавши полицай-комисара пренерази се.

„Я самъ пропао!“ уздисао е онъ жалостнымъ гласомъ.

Коцкари покушавали су измаћи се, аль имъ комисаръ стаде на путь.

У овомъ тренутку обштегъ стра и бутаня сврши рулета свое окретанѣ. Кугла стане у едну преградицу.

„Добыо самъ! добыо самъ!“ викине Ксавіе изванъ себе.

Кадъ потомъ виде, да банкеръ недвижимъ стои, дода:

„Но зашто чекате? исплаћуйе!“

Ове су речи служиле управо на то, да ій увате у самомъ дѣлу. Участники оборе главе, и полицай-комисаръ ступи на среду.

VIII.

„Господо“, рекне комисаръ, „совѣтуемъ васъ да будете предосторожни. На првомъ спрату учинио самъ мою дужность. И наймана противность учинила бы ваше положенъ юштъ неприятнимъ. Пандури су предъ вратима.“

Ксавіе се обрне упрепашћенъ. Оне речи, одъ кои онъ ништа ніе разумевао, еръ ніе знао да има закона, кои закраћуе оно, учему се онъ сада налазио, чинише му се, да несадржаваю у себи основъ обштегъ упрепашћеня.

„Зашто ми мой добытакъ неисплатите?“ упыта онъ по другій путь, лупаюћи у гомилу злата.

„Пронађени улози есу собственость Фискус-а, (државне касе). Да се висте машили за нѣи господине“, рекне комисаръ заповедаюћимъ гласомъ.

„Али то е мое!“ викне Ксавіе.

„Ћути!“ викну нѣи неколико около нѣга стоѣћи.

„Господо!“ привати речъ комисаръ: „имайте доброту, подписати ваша имена и обиталишта, да васъ краљвскій прокураторъ може призвати у свое време на надлежно место.“

„Краљвскій прокураторъ!“ повтори Ксавіе, „а збогъ чега?“

„Ћути!“ викне друштво, кое е имало узрока, да се колико е могуће понизнѣе покаже.

Господаръ Муте, као господаръ овогъ коцкарскогъ заведенія упише првѣи свое име у црнѣ протоколь, но при томъ не безъ великогъ уздисаня.

Затимъ слѣдоваше други коцкари. На подобне случаеве навикнути, подпишу они сви лажна имена и лажна обиталишта и потомъ уклоне се.

Текъ садъ сети се Ксавіе за Карала и зачуди се, што овогъ ту небыаше.

„Онъ се спасао“, помисли, „тимъ болъ!“

„Вы, господине!“ рекне комисаръ, окренувши се нѣму.

Побућенъ примеромъ осталь, реши се Ксавіе свое име написати. Можда е овай единый подпись имена правѣи быо, коя листа ова садржаваше; зато е комисаръ, кои е ову стваръ довольно познавао, и посумняо о вередостойности нѣговой.

„Ксавіе“, проумла онъ; „нема имена Ксавіе, имате лъвы какво друго име осимъ Ксавіе, господине?“

При овимъ речма погледи онъ господара заведенія, кои, или збогъ злогъ расположења или изъ обичая, быаше зажмирио.

(продужиће се)

М Р В Н Ц Е.

Еданъ Ера дође у варошь, купи много лонаца, сложи ѣи у две вреће, натовари на коня и пође кући. Еданъ чобанинъ видећи да Ера гони на коню лонце намисли изъ несташлука да му разбѣи кои лонацъ, зато узме еданъ камень и изъ шуме баца се, но непогоди у товаръ него погоди Еру поредъ товара у главу тако да га кровь облив. На то Ера стане и повиче: „А, несрећниче Божій, а да шта бы было да у товаръ погоди.“

— (Здравль после смрти). У единомъ тестаменту ивмеђу осталогъ стои овако написано: „а 50 акова вина оставлямъ комшијама, да у мое здравль попию.“

ПУТНИЧКІЙ ТЕАТОРЪ.

Путникъ. Како вамъ е летина понела брате?

Селякъ. Врло зло господине, ни едне шльиве нема.

Путникъ. Та непытамъ те за шльиве, него раня како е ове године.

Селякъ. Богме и то е рђаво. Само погдикомъ гроздъ на чокоту.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

ТУРСКА.

У Цариграду 1. Юнія. Као што се чуе, наименованъ е Киприсли-паша за посланика портиногъ при рускоме двору. — Све су болнице у Цариграду затворене; само осамъ болница съ едно 2600 болестника употребляваю се. Брой овдашнѣи французске войске износи 13 000 момака, одъ кои се 10.000 налазе у стану кодъ Маслака. — Турци су се изъ Редут-Кала сасвимъ натрагъ повукли.

У Цариграду 1. Юнія. У Тенедосу ранили су Турци сына тамо налазећегъ се аустрійскогъ конзуларскогъ агента; виновницы су уапшени и Порта е обећала, да ће ту стваръ строжайше испитати и кривце казнити.

— Гласови о побунама у унутрашности царства показую се као неосновани.

— Разнео се гласъ, кои юштъ треба да се потврди, да су се садъ при предаи Карса и повлаченю Руса изъ тогъ града догодили распре између Руса и Турака.

— Одъ неколико ноћий овамо светле на улазку у Боспоръ две нове светлеће куле.

— Еданъ тунескій офицеръ, кои е пре некогъ времена единогогъ Грка съ јонски острова посекао, уваћенъ е и уапшенъ.

РУСИЯ.

Изъ Петербурга являю, да е царъ Александеръ 30. Мая у вече после 9. сатій изненада тамо присиѣо, и то моремъ на пароброду „Александрин.“ Онъ е изишао на суво кодъ енглескогъ Ке-а и поздравльнъ е одъ скуплѣне гомиле света громовитымъ „ура.“

— Изъ Варшаве пишу „Конституціонелу“ подъ 2. Юніемъ слѣдуюће : „На мѣсто умрлогъ Игњата Туркула поставленъ е за министра краљвства польскогъ князь Голенишевъ Кутузовъ.“

— Изъ Одесе пишу „Естерайхише кореспонденцу“ подъ 30. Маіомъ : Гласанъ, да е Одеса проглашена за слободно пристаниште, садъ е званично поречено, будући бы то знамените сметнъ произвело у трговачкимъ одношаима. — Маршалъ Пелисіе ніе іоштъ овамо стигао, па вальда неће ни доћи; напротивъ тога налази се садъ овде у Одеси ђенералъ Розе, коя е у почетку руско-турскогъ рата быо у Цариграду енглескій дѣловодникъ. — Трговци, кои изъ Камѣша и Балаклаве долазе, являю, да се саюзници съ najveћомъ хитномъ съ Крима повлаче. — Изъ Одесе іоштъ нико не одлази шетнъ ради на бойно пољ прошлога рата; трговаць гледа само свою користъ, а остали жители кои нису трговци, плаше се велики трошкова, кое и найманъ путованъ у Русіи причинява.

Комисія за расправу и точніе опредѣленъ бесарабски граница започеће свое послове кодъ Болграда, гди е она дочекана одъ поглавара бугарски населя; овомъ расправомъ границе однаше око 30 населя бугарски одъ Русіе.

Говори се, да се руско правительство труди наговорити насельнике бугарске, да своя саданя населя оставе, и зато имъ правительство у замѣну уступа предѣле између Евпаторіе и рѣке Алме на Криму; а напротивъ они Татари, кои нису ради преселити се у Турску, добыће земљ у унутрашности Русіе.

Време е врло лепо, киша и ведри дани меняю се врло угодно, и у Русіи има врло добры изгледа за жетву. На казукашту одескомъ лежи една турска парна фрегата, коя е опредѣлена, да навезе войску турску, коя е у Карсу заробљена.

ФРАНЦУСКА.

У Паризу 6. Юніа. Царъ Наполеонъ крепуче се 12. Юніа на путь у Пломбьеръ; а у исто време одпутоваће грофъ Валевскій у стране државе.

— Принцъ Наполеонъ навезао се юче (5. Юніа) у Хавру на море и отићи ће у предѣле сѣверногъ леденогъ мора. Принцъ путуе сасвимъ у тишини (инкогнито) подъ именогъ грофа Медона. По краткомъ бављню у Шотландіи отићиће онъ на гренландске обале, и ако му ледъ дозволи, посѣтиће данске населбине у Гренландіи, а вратиће се натрагъ преко Исландіе, сѣверногъ предгорія (Нордкапа) и норвенски обала. Принца ће осимъ нѣгове личне свите пратити и многи естествоиспитатели, а између остали членъ Академіе де-Солси, и професоръ минералогіе Шамуртоа. Списателю Коедскомъ наложено е, да опише цео овај путь; а осимъ овы налази се у пратњи еданъ начертатель и еданъ фотографецъ.

У Паризу 4. Юніа. Грофъ Морни већ се сасвимъ спремио за одпутованъ у Москву. Онъ ће трошкове тогъ пута самъ да носи, при свемъ томъ, што ће ти трошкови быти врло знаменити, кадъ се посмотре при-

преме, кое се зато саяно посланство чине; еръ г. Морни радъ е да Француску у Русіи достойно заступа, и покаже се тамо у најсаяніемъ виду и луксуриозномъ раскошству. А и животь у Москви быће преко мѣре скупъ; будући се, као што увѣраваю, већ садъ плаћа за одну малу собу месечна кирія одъ 1000 франака.

— Изъ Нантеса пишу, како е царъ за време свога тамо бављня изявио, да ће при раздѣленю прекоморски паробродски линія части Нантесу у дѣо линія Антилски острова, морскомъ пристаништу Хавру линія сѣвероамерикански држава, и Бордо-у линія бразилскогъ царства (у южной Америки).

— Правительство француско искаће одъ законодавногъ тѣла кредитъ одъ 50—100000 франака поради подизаня насипа дужь обала рѣка. Говори се, да ће се, еднице законодавногъ тѣла продужити до 20. Юніа.

Изъ Париза пишу слѣдуюће:

У Француской има свакій данъ понешто ново. После страовите и жалостне поплаве рѣка слѣдовала су велика и саяна торжества приликомъ крштена францускогъ царевића, коя су много миліона коштала, а садъ опетъ najveћма се заузимаю Парижани за пытањ и стваръ о регентству (привременой влади) францускогъ престола, ако бы се овај случайно упразнио. Телеграфска една депеша (кою смо мы у прошломъ брою Шумадинке подъ рубрикомъ „Француска“ већ саобштили) донела намъ е већ основне черте тогъ проекта закона. Садъ пакъ доноси намъ „Ендендансъ“ о томе већ и обширніе поединости, кое се са реченомъ депешомъ прилично слажу. — Nавећма пада у очи то, што поменутый проектъ закона преноси регенство на царицу, и што тамо принцеве по крви сродне отуда изключуе. Регентскій савѣтъ састоаће се изъ петъ членова, кое сенатско заключенъ ніе именовало, но кои ће доцніе, или декретомъ, или запечаћенымъ писмомъ или наипосле завѣштаниемъ царскимъ постављени быти. Уобште се мысли да ће маршали Боске и Канроберъ быти членови овогъ регентскогъ савѣта.

Садъ намъ валя іоштъ нешто прямѣтити: Законъ о регенству израчуе се башъ садъ, кадъ се старый принцъ Жеромъ свою послова отреса и у приватный се животь враћа, и премда најближій сродникъ царевъ, инакъ на свечаномъ крштению царевића францускогъ присуствовао ніе, и кадъ се у исто време принцъ Наполеонъ навози у Хавръ на море за путованъ у предѣле сѣверногъ полуца.

Француска публика врло е добро опазила стицањ овы чудноваты и у очи падаюћи околностей, и зато она то толкуе као неко отуђиванъ између обадею линія наполеонскогъ дома, и као неку демонстрацію едне противъ друге.

— Тайна бунтовна дружтва продужаваю у тишини свою злоковарну дѣлательность и органично устрояванъ. „Конституціонелу“ пишу о томе изъ Ліона подъ 4. Юніемъ слѣдуюће:

„Полиція е дознала, да се тайно дружество „Маріанъ“ на ново изъ дремежа креће, и да су у то дружество помешана и лица вышегъ реда. И зато су у Сен-Етіену, Рив-де-Жіеру и Ліону издане заповѣсти да се подозри-

А М Е Р И К А.

Изъ Ливерпула телеграфираю „Таймсу:“ Мы дознаемо изъ приватногъ извора, да е Цемсъ Бухананъ избранъ одъ демократске изборне скупштине у Цинцинату у северной Америки као кандидатъ за президентство, а Бренрицъ као кандидатъ за вице-президентство.

ПОЛИТИЧКІЙ ПРЕГЛЕДЪ.

Сви готово дипломати тога су мнѣнія, да ће по своей прилицы царъ Наполеонъ, кои стои на челу едне и на сувој земљи и на мору силне државе, бити найдесни посредникъ између Америке и Англеске.

— Неки даю той околности, што ће и министерскій президентъ баронъ Мантайфель ићи съ кралѣмъ прайскимъ у Штутгартъ, политичкій значай, обрабаюћи томъ приликомъ позоръ на неспоразумѣнь, кое е год. 1849—50 постало између двора прайскогъ и виртембергкогъ; у самой ствари пакъ отибиће тамо баронъ Мантайфель само по устменомъ позыву престолонаслѣдника виртембергкогъ.

ТЕЛЕГРАФСКЕ ДЕПЕШЕ.

У Берлину 9. Юнія. — Нѣг. Велич. краль очекуе се овде данасъ пре подне.

У Паризу 9. Юнія. „Монитеръ“ явля, да е царъ Наполеонъ приміо на аудіенціи рускогъ офицера Левашева, кои му е поднео еданъ малый топъ, кое е направљенъ по крою и начину, изнађеномъ одъ самогъ цара Наполеона, и кои ће начинъ руска войска усвоити.

П о п р а в к а.

У прошломъ 50. брою Ш у м а д и н к е треба да на првој страни, у другомъ разделу, врети 11. стои „Писмо! а на слѣдуюћој страни, у другомъ разделу, врети 15. мала, коя е погрешка приметаню у калуъ учинѣна.

телна лица позатвараю; у слѣдству тога затворено е више одъ 40 лица, између кой налази се еданъ адвокатъ и еданъ лекаръ изъ Виене, кои су у Лионъ доведени, а затимъ у затворъ Роансній одведени. Судейско изслѣдованіе одма се надъ њима предузело.

А У С Т Р И Я.

У Бечу 7. Юнія. — Великій Везиръ Али-паша и турскій дѣловодникъ Исан-бей имали су честь, позвани бити на ручакъ кодъ нѣг. велич. цара. Осимъ њи присутвовали су на ручку и министеръ иностраны дѣла, грофъ Буоль, дворскій савѣтникъ Хамер-Пургсталь и друга висока лица.

— Нѣгово велич. краль грчкій присѣће око половине Юнія мес. у Бечъ и одсѣће у палати великогъ войводе Албрехта, а после бављня одъ неколико дана одпутоваће далъ у Карлсбадъ.

— У палати княза Шварценберга у Доррбаху давана е юче (4. Юнія) сѣйна часть за честь рускогъ министра иностраны дѣла, княза Горчакова, на којој су присутвовала млога лица одъ найвишегъ благородства и одъ дипломатскогъ тѣла.

ВЛАШКА И МОЛДАВІЯ.

Комисія за расправу бесарабске границе већ е започела свое дѣйствованѣ. Руски комисари противили су се изнайпре участиваню княза Стурдзе (Муклис-паше) у тамъ конференціама; но садъ су понустили и узели свою протестацію натрагъ. Еданъ земљвидъ, кои су руски комисари у првој сѣдници предложили за основъ расправљяя границе, наишао е на противљѣнь одъ стране осталь комисара. Комисари су обвезани, да о свима спорнимъ точкама заишту спеціална (поединосна) настављня, чиме ће се течай савѣтованя врло яко развѣчити.

Г Р Ч К А.

У Атини 2. Юнія. Нѣг. велич. краль грчкій одпутоваће изъ Атине 5. Юнія.

О Г Л А С И.

Подписаный дае подъ кирию кафану гг. браће Л ѳ о т и ѣ а у Смедереву, коя постои у чаршии, на пиѣци. Съ истомъ кафаномъ иду 7. соба за путнике, еданъ мутвакъ, еданъ аръ за коњ и шупа за кола, подъ којомъ има и бунаръ съ добромъ водомъ. Ко бы желіо узети ову кафану подъ кирию одъ данасъ за унапредакъ на едну годину и еданаестъ месецій, нека се у истой кафани подписаноме погодбе ради пріявити изволи. (2—6)

У Смедереву 30. Мая 1856.

ИЛІЯ МЛАДЕНОВИЊЪ,
Арендаторъ.

Една удовица, одъ добре куће, желила бы у каквој господској кући као газдарица (ключарица) намести се. Она говори србски, немачки и маџарски. Далъ може се о нъој распитати кодъ *Терезіе Штолцъ*, модиствинѣ, у кући Г. Попечителя Марковића. (2—3)

Кои бы кадъ потребовао кола за провозъ и шетню, нека се изволи явити **Вићен**

тію Станисављвићу, у Читалишту. (2—6)

МОДИСТКИНЯ ТЕРЕЗИЯ ШТОЛЦЪ

препоручуе се за чистенѣ (пранѣ) и ѣарбанѣ сваке врсте свилены и вунены матерія, блонда, и перя за шешире, а тако исто и за чистенѣ сребрны и златны ширята, и ваденѣ ѣлека ма съ какве матеріе. Обывава у кући Г. Попечителя Марковића. (2—3)

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА